

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหาร สถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสถานภาพแตกต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายมาตรฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กำหนดขอบเขตการวิจัย

1.1 กรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการวิจัย คือ เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 มี 12 มาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2540 : 1-24)

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากรคือ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จาก 178 โรงเรียน จำนวน 1,420 คน

1.2.2 การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด 2540 : 43) ได้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากผู้บริหาร จำนวน 123 คน ข้าราชการครู จำนวน 123 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากชุมชน จำนวน 303 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) จำนวน 47 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุมัติหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2
2. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ส่งให้กลุ่มตัวอย่าง ทางไปรษณีย์ โดยมีหนังสือของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ขอความอนุเคราะห์แนบไปด้วย พร้อมระบุวิธีการและกำหนดส่งคืนทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยจะแนบซองเปล่าติดแสตมป์และจำหน่ายซองถึงตนเองไปด้วย
4. เมื่อถึงกำหนดส่งคืน หากโรงเรียนใดยังล่าช้า ผู้วิจัยจะได้เดินทางไปเก็บด้วยตนเอง
5. ผลการรวบรวมข้อมูลได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ในการวิจัยได้ จำนวน 549 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วจัดหมวดหมู่คัดแยกตามสถานภาพ แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบคำถาม โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามสถานภาพ โดยภาพรวมและรายมาตรฐาน โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายมาตรฐาน ตาม

สถานภาพ โดยใช้ค่า F- test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ทำการทดสอบรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ่ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้เครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows วิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

จากการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมพบว่าการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า

1.1 ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับ มาก ทุกมาตรฐาน เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ

1.2 ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2 ตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารของผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตาม สถานภาพของกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า

กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นผู้บริหาร มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานโดยรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่ามีความคิดเห็นต่อการการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ มาก ทุกมาตรฐาน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์

กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นข้าราชการครู มีระดับความคิดเห็น

ต่อการปฏิบัติงานโดยรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่ามีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาบุคลากรผู้เรียนและชุมชน และมาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่ามีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ และมาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

2. ผลการเปรียบเทียบการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสถานภาพ โดยรวมและรายมาตรฐาน พบว่าแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า

2.1 ผลการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.2 ผลการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายมาตรฐาน พบว่า มีระดับการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 11 มาตรฐานที่ 12

2.3 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 11 มาตรฐานที่ 12 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ เป็นตัวแทนองค์กรชุมชนมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้บริหารมีความคิดเห็น ต่ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภามากกว่ากรรมการอื่น ส่วนกรรมการสถานศึกษาที่เป็นข้าราชการครูและเป็นตัวแทนองค์กรชุมชนไม่แตกต่างกัน ทางสถิติ

มาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 11 มาตรฐานที่ 12 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อผลการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้บริหารมีความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภามากกว่ากรรมการอื่น ส่วนกรรมการสถานศึกษาที่เป็นข้าราชการครูและเป็นตัวแทนองค์กรชุมชนไม่แตกต่างกัน ทางสถิติ

มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานที่ 8 และมาตรฐานที่ 10 กรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้บริหาร ข้าราชการครูและตัวแทนองค์กรชุมชน มีความคิดเห็นต่อ ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารของผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติ

3. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่ามีข้อเสนอแนะ จากค่าความถี่ และค่าร้อยละ ที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา และมาตรฐานที่ 2 ดัดสนใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาบุคลากรผู้เรียนและชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมพบว่าการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ มาก ผลวิจัยที่เป็นเช่นนี้ สอดคล้องกับ สุเมศวร์ พรหมมินทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานกับองค์กรภาครัฐ และเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และขัดแย้งกับ นิภา วรรณรักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการ โรงเรียนฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการที่เป็นตัวแทนของชุมชน พบว่าการ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนไม่มากเท่าที่ควร ในเรื่องภารกิจขององค์คณะบุคคล และกรรมการ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจ หน้าที่ ตลอดจนปรัชญาแนวคิดของการมีส่วนร่วม ที่แท้จริง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมทางการศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 และผู้บริหารนำเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 มาเป็นแนวดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ทำให้การพัฒนาสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ

2. ผลการประเมินระดับการระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสถานภาพ พบว่า กรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้บริหาร

มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ มาก คือ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและให้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และอยู่ในระดับ มาก ซึ่งขัดแย้งกับ กัทอนุพนธ์ โสภมิชัย (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู มีความคิดเห็นว่าคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เท่านั้น ดังนั้นความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจึงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันอยู่ในยุคแห่งการนำข้อมูลข่าวสารมาใช้ในสถานศึกษาและการพัฒนาตนเอง เป็นยุคของเทคโนโลยี ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาใด ไม่มีความชัดเจนในข้อมูลข่าวสาร และไม่สามารถรู้ทันข้อมูลข่าวสาร ทำให้สถานศึกษาเหล่านั้นมีความล้าหลัง ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการสถานศึกษาไม่ทันแห่งอื่นๆ ได้

2.1 ผลการประเมินระดับการระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นข้าราชการครู โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ซึ่งสอดคล้องกับ สุเมศวร์ พรหมมินทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่าระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพได้มาตรฐาน และด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ซึ่งขัดแย้งกับนิภา วรรณารักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษา

: กรณีศึกษาโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการที่เป็นตัวแทนของชุมชน พบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนไม่มากเท่าที่ควร ในเรื่องภารกิจขององค์กรบุคคล และกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจ หน้าที่ ตลอดจนปรัชญาแนวคิด ของการมีส่วนร่วม ที่แท้จริงซึ่งอาจเป็นเพราะว่า เป็นมาตรฐานที่มีการปฏิบัติร่วมกันกับกรรมการสถานศึกษาอื่นในชุมชนที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนทำให้กรรมการสถานศึกษาได้ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของหน่วยงาน ชุมชนที่มุ่งเน้นให้เกิดผลคุ้มค่าต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสังคมและสิ่งแวดล้อม

3. ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ เมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 11 และมาตรฐานที่ 12 สอดคล้องกับ สุเมศวร์ พรหมมินทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีตำแหน่งต่างกัน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่พบว่า ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานแตกต่างกับคณะกรรมการตำแหน่งอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานมากกว่าคณะกรรมการตำแหน่งอื่น คู่อื่นไม่พบความแตกต่างซึ่งอาจมาจาก การดำเนินงานของสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้น ทำให้กรรมการสถานศึกษาทำงานด้วยความตั้งใจในการพัฒนาการศึกษา จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน และพบว่า ไม่แตกต่างกัน จำนวน 6 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานที่ 8 และมาตรฐานที่ 10 สอดคล้องกับนเรศ สวัสดิ์ (2541 :

บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนในและนอกโครงการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 12 และ อนุพนธ์ โสมมีชัย (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งอาจมาจาก การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา เป็นความรู้เฉพาะทาง กรรมการสถานศึกษาที่เป็นตัวแทนองค์กรชุมชน และที่เป็นข้าราชการครู ต่างมีความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหารและการจะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาได้นั้น ต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองมาแล้วเป็นอย่างดี จึงเป็นที่ยอมรับนับถือไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องในลักษณะสร้างสรรค์ ตลอดจนสอดแทรกแบบอย่างการปฏิบัติงานที่ดีในกระบวนการบริหารและปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีที่เลือกสรรแล้วจนเป็นปกตินิสัย ทำให้ผู้ที่พบเห็นชื่นชม ศรัทธา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จัดการศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มาก ดังนั้น สมควรที่จะนำเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 นำมาใช้ดำเนินงานของผู้บริหารในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2 การประเมินระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มาก แต่ถึงแม้จะอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐานก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าในทุกๆมาตรฐานก็มีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกันเสมอระหว่างกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้บริหารกับกรรมการสถานศึกษาที่เป็นตัวแทนองค์กรชุมชน แสดงให้เห็นว่าชุมชนยังไม่เข้าใจบทบาทการดำเนินงานของผู้บริหารตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 เท่าที่ควร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษา ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาระบุสถานภาพทุกสถานภาพ

2.2 ควรศึกษาปัญหา การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่สนับสนุน ในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY